

Van idee naar resultaat

Arnhem: Geitenkamp Voor Elkaar!

Gemeente Amsterdam | IJburg
Gemeente Arnhem | Geitenkamp
Gemeente Delft | Vrijenban en Heilige Land
Gemeente Den Helder | Julianadorp
Gemeente Dronten | Biddinghuizen centrum en Koolzaadhof, Lucernehof
Gemeente Eindhoven | Stratum
Gemeente Enschede | Boekelo, Usselo, Twekkelo en Broekheurne
Gemeente Heeze-Leende | Dingbank-Drossaart, sterrenbuurt en schildersbuurt
Gemeente Lopik | Lopik dorp, Benschop

Wmo in de buurt

leefbaarheid en
sociale samenhang

Wmo in de buurt

leeftbaarheid en
sociale samenhang

Evaluatie

GEITENKAMP

VOOR ELK AAR

Wijkwinkel Geltenkamp Schuttersbergweg 27 telefoon 3892198

Geitenkamp voor elkaar

Van idee naar resultaat

Amsterdam, 23 juni 2009

Justin de Kleuver

DSP – groep BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam
T: +31 (0)20 625 75 37
F: +31 (0)20 627 47 59
E: dsp@dsp-groep.nl
W: www.dsp-groep.nl
KvK: 33176766 A'dam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Beschrijving	5
2.1	Opzet	5
2.2	Uitvoering	7
2.3	Betrokkenen	11
3	Verwachtingen en resultaten per werkgroep	13
3.1	Wielowie	13
3.2	Oversteek Marktplein	14
3.3	Niet te Hert	14
3.4	Geitenboerderij	16
3.5	Fontein Schutterbergplein	16
3.6	Ontmoetingsplek Willem Beijer	17
4	Overall verwachtingen en resultaten	18
4.1	Perspectief bewoners	18
4.2	Perspectief professionals	19
5	Verbindingen en samenwerking	22
5.1	Verbindingen	22
5.2	Samenwerking	24
6	Verbeterpunten en conclusies	26
6.1	Verbeterpunten vanuit bewoners en professionals	26
6.2	Conclusies	27
6.3	Advies nieuwe ronde	27
6.4	Aanbevelingen voor de gemeente	28
	Bijlagen	31
Bijlage 1	Geïnterviewden	32
Bijlage 2	Interviewleidraad	33
Bijlage 3	Voorbeeld Aan de slag contract	34

1 Inleiding

Onder de noemer Geitenkamp voor elkaar realiseren bewoners eigen wensen om de wijk te verbeteren. Ze doen dat met begeleiding van onder meer de gemeente en de welzijnsorganisatie Rijnstad.

Geitenkamp voor elkaar is onderdeel van een pilot van de gemeente Arnhem om het eerste prestatieveld van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in Geitenkamp in te voeren. Dat eerste prestatieveld heeft tot doel om de leefbaarheid en sociale samenhang in wijken en buurten te verbeteren. Geitenkamp voor elkaar zou dus een bijdrage moeten leveren aan de leefbaarheid en sociale samenhang in Geitenkamp.

Deze evaluatie van Geitenkamp voor elkaar is door DSP-groep uitgevoerd op verzoek van de projectleider van de Wmo-pilot van de gemeente. De evaluatie komt ruim een jaar na de start van de uitvoering van de eerste bewonersinitiatieven. Inmiddels is een aantal initiatieven afgerond. Andere zijn nog bezig.

Doelen

De evaluatie heeft drie doelen. Ten eerste om iets terug te geven aan de bewoners: 'dit hebben jullie gedaan', 'zo hebben jullie het ervaren'. Ten tweede om de professionals (gemeente, welzijnsorganisatie Rijnstad) een verzameling *lessons learned* mee te geven. Ten derde om verantwoording af te leggen aan de gemeente (raad, college, ambtelijke organisatie) en haar warm te maken voor een mogelijk vervolg en uitbreiding van de werkwijze van Geitenkamp voor elkaar. Inmiddels is beslist om Geitenkamp voor elkaar voort te zetten.

Aanpak

De evaluatie is gedaan door middel van interviews en het lezen van enkele schriftelijke bronnen. Er is gesproken met vier verschillende bewonersgroepen, met de wijkmanager, twee opbouwwerkers, een door de gemeente ingehuurde adviseur die Geitenkamp voor elkaar mede heeft opgezet en een verkeerskundige van de gemeente. Het bleek gezien de beschikbare tijd niet mogelijk om alle (tien) bewonersgroepen te spreken. Omdat twee van de geïnterviewden ook een tweede idee onder hun hoede hadden, kon informatie verkregen worden van zes bewonersgroepen, die in totaal acht ideeën wilden uitvoeren.

In deze evaluatie spreken we ook wel over professionals als we de mensen van de gemeente en Rijnstad, en andere beroepsmatig betrokkenen, gezamenlijk willen aanduiden. De interviews zijn alle face-to-face gehouden en nagenoeg allemaal op locatie in Geitenkamp. In bijlage 1 staan de namen genoemd van de geïnterviewden.

Met de geïnterviewde bewonersgroepen is gesproken over:

- doel van het initiatief, verwachtingen
- start, verloop en resultaten (tot op heden) van de uitvoering
- samenwerking binnen de werkgroep
- samenwerking met en begeleiding van professionals
- ervaringen met het 'zelf doen', waaronder het omgaan met eigen budget
- persoonlijke groei, motivatie om vaker actief te zijn
- nut voor de buurt

- verschil met de oude werkwijze van wijkplatforms
- tips en aanbevelingen aan professionals

De geïnterviewde professionals is gevraagd naar:

- aard van de betrokkenheid
- doelen en verwachtingen
- resultaten van Geitenkamp voor elkaar samenwerking met bewoners
- of er nieuwe verbindingen zijn gelegd
- of zelforganiserend bewoners versterkt is
- geleerde lessen

In bijlage 2 is de interviewleidraad in zijn geheel te vinden.

2 Beschrijving

De belangrijkste stappen in het proces van Geitenkamp voor elkaar hebben er als volgt uitgezien:

2.1 Opzet

Geitenkamp voor elkaar is onderdeel van een pilot van de gemeente Arnhem om het eerste prestatieveld van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in Geitenkamp in te voeren. Dat eerste prestatieveld heeft tot doel om de leefbaarheid en sociale samenhang in wijken en buurten te verbeteren. Geitenkamp voor elkaar zou dus een bijdrage moeten leveren aan de leefbaarheid en sociale samenhang in Geitenkamp.

De slogan 'Geitenkamp voor elkaar' is in 2007 op verzoek van de gemeente bedacht door het wijkplatform. De vraag was om een slogan te bedenken die het beste past bij de bewoners van Geitenkamp en die een gezamenlijke dynamiek aangeeft.

Het idee voor de inhoud van Geitenkamp voor elkaar is medio 2007 voorgesteld door Hans Oosterbaan, die als zelfstandige door de gemeente werd ingehuurd om een initiatief voor bewonersbetrokkenheid te ontwikkelen en op te zetten in het kader van de Wmo-pilot. Geitenkamp voor elkaar was geen nieuwe methodiek want Hans Oosterbaan had in Zutphen al ervaring opgedaan met een soortgelijk project voor bewonersbetrokkenheid. Ook de toenmalige opbouwwerker van welzijnsorganisatie Rijnstad, Lucas Lambers, had in zijn vorige functie in Deventer bewonersinitiatieven ondersteund, voor de zogenaamde Deventer Wijkaanpak.

Voordat Geitenkamp voor elkaar het licht zag was het plan van Hans om in gesprek te gaan met de bewoners van een klein buurtje: "Door klein te beginnen zou ik in kunnen gaan op zorgproblematiek. In gesprek met Lucas bleek dat het met die aanpak echt niet mogelijk was om de hele buurt te bedienen, iets dat we uiteindelijk wel wilden. Daarom hebben we gekozen voor aanpak die wel intensief was, maar waar de onderwerpen door de bewoners aangedragen zouden worden en waarbij we niet achter-de-voordeur zouden gaan."

Wijk in de belangstelling

Geitenkamp ligt in het noordoosten van Arnhem, tegen de stuwwallen op. De wijk is gebouwd in de jaren '20 en heeft het uiterlijk van een tuindorp in de stijl van de Amsterdamse School. In Geitenkamp wonen van oudsher veel arbeiders. De afgelopen jaren is de aandacht in toenemende mate gevestigd op problemen in de wijk. Geitenkamp behoort dan wel niet tot de Vogelwijken, maar in de statistieken is het verschil met Malburgen en andere Arnhemse probleemwijken niet groot. Een uitzending van het documentaireprogramma Zembla in mei 2007 bevestigt het beeld van een slechte wijk die het afvoerputje van Arnhem dreigt te worden. De bewoners van Geitenkamp zouden een negatief zelfbeeld hebben en de wijk zou te lijden hebben van mensen afkomstig uit de andere probleemwijken in Arnhem. Bewoners die het niet eens waren met de Zembla-uitzending maakten als tegenreactie een DVD waarin ze vertelden waarom Geitenkamp nu juist zo een prettige wijk is om te wonen. De wijkmanager ondersteunde het initiatief. Het werd een van de eerste activiteiten die onder de noemer Geitenkamp voor elkaar werd uitgevoerd. RTV Gelderland maakte een item over het bewonersinitiatief.

Doelstellingen Geitenkamp voor elkaar

Geitenkamp voor elkaar is in die zin anders dan Zutphen en Deventer omdat de doelstellingen voor Geitenkamp gerelateerd zijn aan de Wmo-pilot. De uitgangspunten van die pilot zijn¹:

- Aansluiten bij de behoefte en wensen van bewoners en daarbij kijken waar bewoners zelf een bijdrage kunnen leveren.
- Activiteiten ondersteunen, waarmee bewoners zorg voor elkaar in de praktijk brengen en/of zich inspanssen voor ontmoeting en zorgaanbod in de wijk.
- Van onderop, in samenspraak met wijkbewoners en partners, aan maatregelen werken.

Hans Oosterbaan zag drie peilers in de aanpak Geitenkamp voor elkaar²:

- Sociale samenhang in de wijk, hetgeen sociale insluiting van alle bewoners inhoudt.
- Bewoners nemen verantwoordelijkheid voor buurtvragen, hetgeen een leerproces betekent.
- Uitdaging door en ondersteuning van professionals, hetgeen ook een leerproces vormt.

De kern van Geitenkamp voor elkaar formuleerde Hans in vijf punten:

- 1 bewoners formuleren de problemen
- 2 bewoners bedenken de oplossingen
- 3 bewoners stellen de prioriteiten
- 4 de hele wijk doet mee
- 5 professionals ondersteunen op maat

De werkwijze van Geitenkamp voor elkaar kreeg een aantal bijzondere kenmerken:

- Bewoners werden op alle mogelijke manieren uitgedaagd om een idee in te dienen: via onder meer ideeënbusjes, oproep in de wijkkrant Op de Hoogte, huis-aan-huis verspreiding van antwoordkaarten. Ook was er een prijsvraag: als je een affiche voor Geitenkamp voor elkaar achter je raam hing maakte je kans op een aantal prijzen.

Noot 1 Bijlage bij agendapunt 'Bewoners aan Zet' op Geitenkampdag, DSP-groep, 18 juni 2008
Noot 2 Presentatie Geitenkamp voor elkaar, Hans Oosterbaan, 14 januari 2008

- Specifieke doelgroepen werden benaderd: jongeren gratis op de klimmuur of fitnesssen in ruil voor een idee, kinderen die hun droombuurt schilderen, ouderen die op een tochtje in een huifkar meegenomen werden.
- Op de kerstmarkt werd uiteindelijk een slotmanifestatie gehouden. Lucas Lambers heeft plannen geschreven voor deze werkvormen. Anneke Nijman, wijkmanager Geitenkamp/Monnikhuizen: "Doel was dat niemand kon zeggen dat hij het niet wist."

Aantal werkvormen voor participatie

FF fitnesssen

Jongeren die met een goed idee komen voor de verbetering van de leefbaarheid van de wijk mogen zich gratis een slag in de rondte trainen in het fitnesscentrum. Dit gebeurt in kleine groepjes en onder begeleiding. Onder het sporten wordt er met ze doorgesproken over de ideeën/'maatregelen' die zij hebben ingediend en vindt er verdere verdieping plaats.

Mijn droombuurt

Kids schetsen hun droombuurt 'Mijn droombuurt' door middel van tekeningen, schilderijen, verhalen, toneelstukjes, eigen gemaakte liedjes, gedichten e.a. Deze worden geëxposeerd/voorgedragen op verschillende locaties en dienen daarbij als aanzet, voor een ieder die het ziet, om na te denken/ een beeld te vormen over de toekomst van de wijk. Heldere en praktische wensen die uit deze activiteit 'boven komen drijven' worden in 'de keuzeronde' meegenomen.

Opa-oma-ommetje

Ouderen worden uitgenodigd voor een wandeling door de buurt, of voor wie slecht ter been is, een rondrit door de buurt. Tijdens de wandeling/ rondrit wordt er op verschillende locaties stilgestaan bij de goede dingen van vroeger, hoe men die omgeving nu ervaart en wat daaraan veranderd zou kunnen worden om zich er prettig te voelen. Bijzondere aandacht is er voor de toegankelijkheid van de wijk voor mensen met een rollator, rolstoelgebruikers en scootmobielers. Belangrijke 'maatregelen' worden door de begeleiders geïnventariseerd.

Een ander onderdeel van de werkwijze waren presentaties van die ideeën waar budget en ondersteuning voor nodig was. Daarna konden de wijkbewoners zelf kiezen welke ideeën uiteindelijk uitgevoerd zouden gaan worden. Deze ideeën werden in een volgende stap door bewoners uitgewerkt tot uitvoerbare projecten, dat wil zeggen met een uitwerking van budget, draagvlak, ondersteuning, (beoogd) resultaat en periode (planning).

Door de gemeente werd een budget voor Geitenkamp voor elkaar ter beschikking gesteld van € 80.000,-. Daarvan werd ongeveer 3/5 bestemd voor de bewonersinitiatieven. De rest werd gebruikt als werkbudget en is uitgegeven aan de organisatie en uitvoering van de methode. Kosten waren onder andere het ontwerpen en produceren van drukwerk (affiches, flyers, uitnodigingen, kaarten), bezorging, kosten voor de diverse bijeenkomsten en fotografie.

2.2 Uitvoering

In grote lijnen is aan de opzet vastgehouden. De ideeën konden vanaf oktober 2007 worden ingediend op voorbedrukte antwoordkaarten die overal verspreid werden en op verschillende adressen konden worden ingeleverd. De respons is verhoogd door verschillende groepen direct aan te spreken, zoals de hierboven genoemde jongeren die gratis konden sporten in ruil voor een idee. De kaartenactie heeft uiteindelijk rond de 150 inzendingen opgeleverd.

Ideeënbussen die op verschillende punten in de buurt werden neergezet

De 150 ideeën zijn door Lucas, Hans en Anneke bekeken. Voor sommige ideeën was het niet nodig een werkgroep op te zetten. Hans: "Deze kaartjes hebben we overgedragen aan de dienst Stadsbeheer van de gemeente en de corporatie. Die hebben veel gedaan om deze ideeën te realiseren." Een deel van de ideeën, vooral die over verkeer, werden geclusterd. De mensen die ze hadden ingediend werden zo bij elkaar gebracht en vormden de eerste werkgroepjes.

Een belangrijk doel was om iedereen die een idee had ingestuurd te laten weten wat er mee zou gebeuren. Lucas: "We hebben over ieder kaartje teruggecommuniceerd, dus ook als we het een slecht idee vonden."

Uiteindelijk kwamen twaalf ideeën uit de bus waarvan de inschatting was dat ze alleen met een budget gerealiseerd zouden kunnen worden en waarbij ondersteuning vanuit professionals noodzakelijk was. Het ging om de volgende ideeën:

Idee	Beschrijving (door indiener) ³
Verkeersplan Wielewaalstraat	"Zolang we er wonen, ergeren we ons aan het sluijverkeer en het harde rijden in de straat. We hebben daar met alle bewoners al vaker aan de bel getrokken. Dit plan maakt een eind aan het sluijverkeer en het harde rijden. Het zorgt voor een veel natuurlijker verloop van het verkeer."
Veilige Oversteek Zaslaan	"Dat is zo'n gevaarlijk punt: als mensen vanaf de Schaejmanlaan naar de Apeldoornseweg rijden of andersom wordt er ter hoogte van de Wielewaalstraat behoorlijk hard gereden. Als je als voetganger wilt oversteken wordt je dikwijls bijna van de sokken gereden. Dat is een kostbare maatregel."
Speelplek Wielewaalstraat	"Als we dan het verkeersplan hebben gerealiseerd ontstaat een mogelijkheid om een speelplek te gaan maken voor de allerkleinsten. In onze buurt is een tekort aan speelplekken voor de kleinste leeftijdsgroep."
Oversteek Marktplein	"Het is gevaarlijk om over te steken, voor jonge moeders met kinderen en voor ouderen is het eigenlijk niet te doen. Een zebra (...) zou hier een goede oplossing zijn."
Zwerfvuilploeg	"De rommel in de wijk, ik irriteer me er aan en velen met mij, dat hoor en zie ik dagelijks. De gemeente veegt en reinigt regelmatig, maar toch zijn er veel

Noot 3 Verslag buurtkeuzeavond

Idee	Beschrijving (door indiener) ³
Niet te Hert	plekken die hardnekkig vuil blijven. Ik heb me bedacht dat we het als bewoners ook zelf doen, die rommel. Ik zou nou zo graag met een groep kinderen de wijk schoonhouden: het werkt naar de kinderen bewustmakend en het werkt denk ik ook naar de bewoners preventief. "Ja, we weten het: de 30 km maatregel is wel van kracht: er staan borden en er zijn drempels. Nog steeds echter wordt er onbenullig hard gereden in de wijk. Die maatregelen hebben wel een beetje nut, maar er moet ook gewerkt worden aan het gedrag van de autobestuurders."
Geitenboerderij	"Het was een wild idee: waarom geen Geitenboerderij op de Geitenkamp? Die hoort er gewoon bij. En wat zou die goede dingen kunnen betekenen in de wijk: melk en kaas verkopen, kinderen kunnen leren met dieren omgaan, misschien nog andere producten verkopen, een werkervaringplek voor mensen zonder werk, en ga zo maar door."
Fontein Schuttersbergplein	"Zo'n fraaie wijk als de Geitenkamp, daarin past een fontein. Die geeft frisheid, sprankeling en schoonheid. Het markeert een plek in de wijk en kan het imago van de wijk versterken. De vele fonteinen in de wereld laten zien, dat het automatisch ontmoetingsplekken worden, waar je ongedwongen bekenden en onbekenden kunt ontmoeten."
Ontmoetingsplek Willem Beijer	"Het is goed voor ons ouderen om in de frisse lucht te zitten en te genieten van een zonnetje. Bij ontmoetingspunt De Beijer aan de W. Beijerstraat is dat prima te doen. Er is mooie gevel in de zon. Als we daar nou twee bankjes plaatsen, kunnen we heerlijk van de buitenlucht genieten. Een bloembak erbij en het is helemaal af."
Levensverhalen	"Wie wil er mee helpen om die prachtige verhalen van de Geitenkamp boven water te krijgen? Er zijn vele markante mensen op de Geitenkamp geweest, en ook nu zijn ze er nog. De geschiedenis van de wijk optekenen aan de hand van die verhalen, dat is ons plan. We publiceren tussentijds de verhalen in Op de Hoogte. Aan het eind van het project bundelen we het samen in een boekje, dat elke Geitenkamper zal willen hebben."
Jaarfeest Geitenkamp	"Velen van ons kennen het nog van vroeger: die geweldige buurtfeesten op de Geitenkamp, waar de hele wijk op de been kwam. Sinds een paar jaar is het niet meer georganiseerd. Jammer!! Een aantal mensen in de wijk heeft nu de koppen bij elkaar gestoken om het buurtfeest weer nieuw leven in te blazen."
30 jaar Rommelkist	"De Rommelkist is al 30 jaar een actieve vrijwilligersorganisatie, die zich inzet voor de kinderen in de wijk. Het heeft dertig jaar prima gedraaid. Wie van de Geitenkamp kent de Rommelkist niet? Voor het 30-jarig bestaan hebben we een feestweek bedacht, met vele activiteiten en manifestaties voor alle leeftijdsgroepen. Om dit feest een extra kwaliteit te kunnen geven hebben we een bijdrage gevraagd bij Geitenkamp voor elkaar."
Droombuurt	Een aantal van de ingestuurde kaartjes was afkomstig van kinderen. De ideeën hadden vooral betrekking op speelplekken, voetbalvoorzieningen en onveiligheidsgevoelens en overlast op die locaties. Met de kinderen is op een middag een bijeenkomst georganiseerd met presentaties door de indieners en een stemming. Uiteindelijk werd gekozen voor een voetbalkooi.

Aan de indieners van de plannen werd gevraagd ze te komen presenteren op een zogenaemde 'buurtkeuzeavond' en medebuurtbewoners mee te nemen. Ruth van Swaay, de nieuwe opbouwwerker, had een belangrijk deel in de organisatie. De buurtkeuzeavond werd gehouden op 6 maart 2008 en werd door ongeveer honderd Geitenkampers bezocht. De indieners van de ideeën presenteerden er hun voorstel en deden er een aanvraag voor een budget. Daarna konden de bezoekers hun steun en geld aan de ideeën van

hun keuze geven. Dat ging als volgt: omdat er ongeveer 100 bezoekers waren kreeg iedere bezoeker 'aandelen' ter waarde van € 400,- (400 x 100 = € 40.000,-). De bewoners gaven hun aandelen aan de ideeën van hun voorkeur. Omdat er voldoende geld beschikbaar was, heeft elk idee een budget gekregen, hoewel niet altijd ter hoogte van het gevraagde bedrag.

Idee	Gevraagd budget	Toegekend budget
Verkeersplan Wielewaalstraat	3.500	3.500
Veilige Oversteek Zaslaan	1.000	1.000
Speelplek Wielewaalstraat	3.000	3.000
Oversteek Marktplein	9.000	6.000
Zwerfvuilploeg	2.500	2.280
Niet te Hert	7.500	7.000
Geitenboerderij	1.000	1.000
Fontein Schuttersbergplein	2.000	520
Ontmoetingsplek Willem Beijer	2.500	2.500
Levensverhalen	6.000	1.000
Jaarfeest Geitenkamp	7.500	7.500
30 jaar Rommelkist	2.500	2.500
Droombuurt	10.000	10.000
Totaal	58.000	47.800

Ingediende ideeën, gevraagde en toegekende budgetten (in €)

Aan de slag
bijeenkomst
27 maart 2008

Op 27 maart 2008 werden alle initiatiefnemers door Ruth van Swaay uitgenodigd voor een tweede avond: de Aan de Slag bijeenkomst. In de uitnodigingsbrief werden de te bespreken vragen van de avond op een rijtje gezet:

- Welke bewoners zijn lid van de werkgroepen en werken actief mee?
- Wat is het precieze doel van de groep: wanneer ben je tevreden?
- Wat is de termijn waarop je je doel gaat realiseren?
- Welke partijen, instellingen en functionarissen heb je nodig om je doelen te halen?
- Welke behoefte aan ondersteuning heeft de groep?

Als uitgangspunt werd genoemd dat er minimaal vier bewoners aan de slag zouden moeten gaan met een plan. Op de avond zelf waren van elke werkgroep twee tot vier mensen aanwezig. Ruth van Swaay: "De sfeer was goed: de bewoners waren geconcentreerd en gemotiveerd en hebben hard gewerkt. We wilden met iedere werkgroep een Aan de slag contract opstellen. Elk onderdeel daarvan hebben we op reuzeformaat geprint en aan de wand opgehangen. Daarna hebben de bewoners in subgroepjes de formats ingevuld, met ondersteuning van Hans en mij." Daarnaast werden de spelregels voor het Geitenkamp voor elkaar-budget uitgelegd.

Op het einde van de avond werden de Aan de Slag contracten ondertekend door de wijkmanager, Anneke Nijman, en Ruth. In het Aan de Slag contract staat het doel en resultaat dat de werkgroep wil behalen, de hoogte van het budget en waar het voor bedoeld is, tips voor de uitvoering (waaronder een overzicht van belangrijke contactpersonen) en een aantal voorwaarden, waaronder de presentatie van een werkplan in het wijkplatform. Een voorbeeld van een Aan de slag contract is te vinden in bijlage 3. Daarnaast wordt de suggestie aan de werkgroep gedaan om op zoek te gaan naar andere financiële middelen.

Vanaf de Aan de Slag bijeenkomst zijn de werkgroepen bezig gegaan met de uitvoering. Begin 2009 is de status van de uitvoering, voor de plannen waar in deze evaluatie informatie over is verkregen, als volgt:

Plan	Status begin 2009
Verkeersplan Wielewaalstraat	Het plan, dat de Wielewaalstraat voor doorgaand verkeer zou afsluiten, is nog niet gerealiseerd. Het is onder meer onduidelijk wat het draagvlak voor het plan is in aanpalende straten. Voorstel van de verkeerskundige van de gemeente is nu om, in overleg met de stadsdeelmanager, een proefafsluiting van een jaar te doen. Het toegekende budget is nog niet aangewend.
Veilige Oversteek Zaslaan	Het toegekende budget was bestemd voor onderzoek naar de haalbaarheid van het plan. Er is door de verkeerskundige van de gemeente een tekening gemaakt van het voorstel en deze is aan de werkgroep getoond. Er is nog geen besluit genomen door de gemeente over daadwerkelijke aanleg.
Speelplek Wielewaalstraat	Het plan is nog niet gerealiseerd. De speelplek is door de werkgroep afhankelijk gemaakt van de uitvoering van het verkeersplan.
Oversteek Marktplein	Medio 2008 gerealiseerd.
Niet te Hert	Verschillende bewustwordingsacties zijn uitgevoerd. Er staan nog acties op stapel, waarvoor tevens nog budget beschikbaar is.
Geitenboerderij	Het toegekende budget was bestemd voor onderzoek naar de haalbaarheid van het plan. Dit onderzoek loopt nog steeds.
Fontein Schuttersbergplein	Het toegekende budget was bestemd voor onderzoek naar de haalbaarheid van het plan. In de weken volgend op de Aan de Slag bijeenkomst bleek het animo bij bewoners die eerder hadden aangegeven te willen meewerken dusdanig laag dat de initiator geconcludeerd heeft dat het plan niet haalbaar is.
Ontmoetingsplek Willem Beijer	Medio 2008 gerealiseerd.

Verkeersplan Wielewaalstraat, oversteek Zaslaan en de speelplek Wielewaalstraat worden alle drie door één werkgroep, Wielowie, uitgevoerd. De werkgroep bestaat uit bewoners van de Wielewaalstraat. Die is gelegen in de wijk Monnikenhuizen, en dus niet in Geitenkamp. Omdat dit deel van Monnikenhuizen echter geografisch tegen Geitenkamp aanligt strekt de Wmo-pilot zich uit over beide gebieden. Voor veel bewoners geldt dat Monnikenhuizen en Geitenkamp als verschillende eenheden worden gezien.

De meeste plannen kregen een budget waaruit de uitvoering betaald kon worden. De drie plannen met een onderzoeksbudget, oversteek Zaslaan, Fontein en Geitenboerderij, zouden, als deel van hun haalbaarheidsonderzoek, op zoek moeten naar financiering voor de uitvoering, zo staat in het verslag van de buurtkeuzeavond te lezen.

2.3 Betrokkenen

Er zijn vele betrokkenen bij Geitenkamp voor elkaar. Naast de werkgroepen en hun leden zijn de belangrijkste:

Gemeente Arnhem

- Anneke Nijman, wijkmanager Geitenkamp/Monnikenhuizen, projectleider Wmo-pilot. Volgt proces Geitenkamp voor elkaar van de zijlijn, staat in nauw contact met Ruth van Swaay, grijpt alleen in als daartoe aanleiding is. Anneke ijvert voor afstemming en informatie-uitwisseling tussen verschillende initiatieven voor bewonersparticipatie in Geitenkamp.

- Charly Tomassen, programmamanager wijkgericht werken. Heeft budget voor Geitenkamp voor elkaar beschikbaar gesteld.
- Henk Verwoert, verkeerskundige. Schuift aan bij werkgroepen met een verkeerskundig plan, met name Wielowie en Niet te Hert.

Rijnstad

- Ruth van Swaay, opbouwwerker, vanaf 1 februari 2008. Ruth ondersteunt de werkgroepen bij de uitvoering van hun plannen. Sluit regelmatig bij werkgroepvergaderingen aan.
- Lucas Lambers, opbouwwerker, tot eind 2007. Was nauw betrokken bij de opzet van Geitenkamp voor elkaar, samen met Hans Oosterbaan.

Politie

Theo Vermaas, wijkagent. Schuift aan bij werkgroepen Geitenkamp voor elkaar als het bijvoorbeeld handhaving verkeersoverslast betreft.

Extern

Hans Oosterbaan, zelfstandig adviseur, door gemeente ingehuurd om Geitenkamp voor elkaar op te zetten, actief van medio 2007 tot en met maart 2008.

Wijkplatform Geitenkamp/Monnikenhuizen

In het wijkplatform zitten ongeveer vijftien bewoners. Ook professionals maken deel uit van het wijkplatform: vertegenwoordigers van woningcorporaties, politie, jeugdwerk, opbouwwerk en de gemeente, waaronder de wijkwethouder en de wijkmanager. Het wijkplatform komt zeven keer per jaar bij elkaar. Daarnaast zijn er afzonderlijke bijeenkomsten met een bepaald thema, zoals verkeer. Daar schuift dan de verkeerskundige van de gemeente aan. Over zichzelf in relatie tot andere bewonersgroepen zegt het wijkplatform⁴: "Om te kunnen weten wat er in de wijk gebeurt en leeft, onderhoudt het wijkplatform contact met bewonersgroepen in straten of buurten in de wijk. Deze groepen bewoners nemen vaak initiatieven in hun omgeving. Het zijn de 'doeners'." Een aantal wijkplatformleden is tevens actief in een werkgroep van Geitenkamp voor elkaar (zie bijlage 1).

Noot 4 www.geitenkampnet.nl

3 Verwachtingen en resultaten per werkgroep

3.1 Wielowie

Voor de initiatiefnemer van werkgroep Wielowie, Peet van Remmerden, is het harde rijden in de Zaslaan, het gebrek aan speelgelegenheid voor kinderen en het sluipverkeer door de Wielewaalstraat al lang een doorn in het oog. In 2001 was hij al bezig met het voorstellen van oplossingen aan de gemeente. Dat had geen succes. Peet: "Iedere keer was er wel wat: geen geld, geen goed plan, geen steun bewoners. Nu houden we het bij ons eigen plan. Dat doen we omdat het plan volgens ons goed is en er bovendien geld beschikbaar is via Geitenkamp voor elkaar." Hij realiseert zich dat de plannen van Wielowie niet eenvoudig zijn binnen Geitenkamp voor elkaar omdat er ook tegenstand is. Het is volgens hem anders dan bijvoorbeeld het zebepad op het Marktpllein want: "Daar heeft iedereen belang bij."

Voor het veiliger maken van de Zaslaan door middel van een voetgangers-oversteekplaats zijn tekeningen gemaakt door Henk Verwoert, verkeerskundige van de gemeente. Hij heeft ze aan de werkgroep laten zien. Het voorstel maakt volgens Henk onderdeel uit van de uitbreiding van het 30 km per uur gebied in Geitenkamp: "Het heeft als zodanig niets te maken met Geitenkamp voor elkaar."

Voor de afsluiting van de Wielewaalstraat voor doorgaand verkeer heeft Henk ook tekeningen gemaakt. De werkgroepleden hebben daarna in de directe omgeving een enquête gehouden met de vraag of de bewoners het plan voor een verkeerveilige buurt steunden. Er bleken uiteindelijk twee tegenstanders die ook min of meer omgepraat zijn. Najaar 2008 leek dan ook alles in kannen en kruiken. Werkgroep lid Richard Dorland: "Henk zei dat we het plan voor de kerst zouden kunnen realiseren." Toen bleek het toch niet zo eenvoudig te gaan. Volgens de werkgroep is Henk Verwoert op zijn eerdere toezegging teruggekomen en wilde plots eerst nog verkeerstellingen houden. Peet: "Hij heeft dingen gezegd die hij niet waar kan maken. Maar we zijn wel afhankelijk van hem. Hij zegt: 'Ik wordt zeker teruggefloten door mijn baas als ik dingen niet doe volgens de procedure rond het afsluiten van een straat'." In hoofdstuk 5 van deze evaluatie wordt dieper ingegaan op de samenwerking tussen werkgroep en gemeente.

De werkgroep is ten tijde van het interview, eind 2008, uitgesproken ontstemd en teleurgesteld. Werkgroep lid Richard Konings: "We zijn weer terug bij af. (...) Als je resultaat boekt is het leuk, maar we boeken geen resultaat." Dat roept negatieve gevoelens op. Eén van de werkgroepleden drukt het kernachtig uit: "Je voelt je te kakken gezet." Peet van Remmerden merkt aan het einde van het interview wel op dat het een momentopname is en dat ze eerder juist enthousiast waren.

Inmiddels zijn de verkeerstellingen van de baan en ligt er het voorstel om tot een proefafsluiting van een jaar over te gaan.

Professionals over Wielowie

Henk Verwoert: "De samenwerking met Wielowie verliep eerst heel goed. Ze zijn ook al lang bezig. Ik heb de werkgroep wel op de vingers getikt over hun enquête. De vraagstelling was te algemeen en ze hebben alleen in hun eigen straat geënquêteerd. Ze hadden niet de tekening bijgesloten die ik had gemaakt. Ik verwacht bezwaren van de aanpalende straten."

"Er zijn ook binnen de gemeente hobbels. Planologen, stedenbouwkundigen zijn niet voor afsluiting. De wegbeheerder ook niet. Van de vuilnisophaal en brandweer moet ook akkoord komen."

"Ik wil wél aan dit plan meewerken. Hoewel ik me vanaf het begin bewust was van de problemen en bezwaren, vind ik dat meedoen met Geitenkamp voor elkaar niet kan betekenen dat je één werkgroep niet helpt, en twee andere wel. Daarom stel ik nu een proefafsluiting voor van één jaar, al zie ik een web van problemen."

Anneke Nijman: "Wederzijdse communicatie zou beter zijn geweest en niet alleen van de verkeersdeskundige. Hetzelfde geldt ook voor de werkgroepleden Wielowie. Mijn idee is: organiseer een inloopavond, flyer in alle straten, geef de opties weer en laat mensen kiezen. Gelukkig wordt nu wel nog doorgepraat."

Ruth van Swaay: "De werkgroep Wielowie stond al klaar in de startblokken en dat is misschien iets te snel gegaan. Ze hebben draagvlak proberen te krijgen door een enquête met een suggestieve vraag uit te doen, zoiets als 'wilt u ook dat de buurt veiliger wordt?'. Ja, dat wilde iedereen wel, maar wat dat concreet zou betekenen stond er niet bij. Misschien dat de enquête op sommigen een dwingende indruk maakte. Ze hebben ook niet de hele buurt, dus ook de andere straten die te maken krijgen met de gevolgen, betrokken en geïnformeerd. Ik vind trouwens wel dat Wielowie, net als de andere werkgroepen, de ruimte moet krijgen om te proberen zijn plan te realiseren."

3.2 Oversteek Marktpllein

Jan de Bont, tevens lid van de werkgroep Ontmoetingsplaats Willem Beijer, initieerde het zebrapad op het Marktpllein. Dat ging erg snel, medio 2008 lag het er. Jan: "Ik weet wie ik moet benaderen. Ik ken de wethouder en de mensen van verkeer in het stadskantoor. Ik ben snel naar de wethouder gegaan en binnen anderhalve maand lag het zebrapad er. Verder heb ik ontieligelijk goede medewerking gekregen van RTV Gelderland, die het hele project hebben gevolgd."

Professionals over Oversteek Marktpllein

Henk Verwoert: "Dat ging vrij vlug. Er was budget en een toezegging van de wethouder. Tenminste, dat laatste was onduidelijk maar we gingen er gemakshalve van uit. Het maakte het een stuk makkelijk, anders was er wellicht uitgebreid over gediscussieerd ('het wordt al een 30 km zone, moet er nu ook nog een zebrapad komen?'). Het ging vlekkeloos. Ik heb offerte gevraagd en het bleef binnen het budget. Het werd van Geitenkamp voor elkaar-geld betaald, en ik hoefde dus financieel niets te regelen of verantwoorden. De rekening werd wel laat betaald trouwens, ik had een bezorgde aannemer aan de telefoon. De late betaling was een gevolg van het feit dat er geen gemeentelijk projectnummer was aangemaakt. Dat is eigenlijk een vereiste bij ieder project."

3.3 Niet te Hert

Het harde rijden door de wijk, en dan met name de Dr. Schaepmanlaan, is al jaren een grote zorg van veel bewoners. Toch komen weinigen in actie. Werkgroeplid Judith van Wolven: "Er is veel draagvlak om wat te doen, maar niemand steekt zijn nek uit." De werkgroep Niet te Hert wel. De groep heeft er inmiddels al een aantal bewustwordingsacties op zitten: spandoeken met de oproep om het rustig aan te doen, ijskrabbers en sleutelhangers met

boodschap en het plaatsen van zogenaamde Victor Veilig-poppen die met een vlaggetje aangeven om 'slow' te rijden. Binnenkort volgt een flyeractie: bewoners die een flyer voor hun raam hangen kunnen een taart winnen. De werkgroepleden zijn tevreden over de resultaten. Judith: "Je leert er wat van, leert de weg, wat je recht is." Theo van der Kroon: "Deze werkgroep functioneert goed!"

IJskrabbers, door werkgroep Niet te Hert uitgedeeld aan automobilisten

De verwachtingen van de werkgroep hangen echter ook nauw samen met het realiseren van een 30 kilometer per uur-zone in de Dr. Schaepmanlaan, en die is er nog niet. Werkgroep lid Nicole Arends: "Het is frustrerend dat je een jaar bezig bent en dat in de straat nog weinig te zien is van de 30 km-zone." Werkgroep lid Theo nuanceert: "Dat is wel zo, maar in de rest van de wijk gebeurt al van alles." Truus van de Brink vult aan: "Jullie zijn al tien jaar bezig, maar nu heb je in een jaar veel bereikt."

Ook bij de werkgroep Niet te Hert heeft Henk Verwoert tekeningen laten zien. Judith: "De tekeningen, die hebben we ook nog voorgelegd gekregen. In oktober zou de aanpak van de Dr. Schaepmanlaan beginnen, maar kennelijk zit het nog steeds in de pen. Dat is moeilijk te begrijpen, de hofjes, die doodlopen, zijn 30-km geworden, maar daar rijdt geen auto. De urgentie ligt bij ons." Theo, Truus en Opie Markhorst reageren: "Wij hebben vertrouwen dat de Schaepmanlaan 30-km wordt."

Professionals over Niet te Hert

Henk Verwoert: "De bewustwordingsacties van Niet te Hert vond ik prima. Ze wilden echter ook meteen dat er drempels in de Dr. Schaepmanlaan. Maar dat kon ik niet toezeggen. De Schaepmanlaan zal omgezet worden van 50 naar 30-km. Het is nu een voorrangsweg en moet een weg worden waar rechts voorrang heeft. Dat is een boel werk: haaiantanden weg, borden vervangen. Pas daarna kunnen drempels worden gelegd."

"Ik wilde voor de winter al een deel uitvoeren maar dat is niet gelukt. Het leidde tot een communicatiestoornis. Ik kreeg een emotioneel mailtje van een werkgroep lid: 'we horen niets, het gaat om de veiligheid van onze kinderen.' Later kreeg ik bericht dat het niet namens de hele werkgroep was verstuurd. Nu heb ik met Ruth overlegd en een kort mailtje teruggestuurd: het begint in het voorjaar. Ik laat het aan Ruth over om te praten met de werkgroep, daar moet ik niet tussenin gaan zitten. We hebben op verzoek en in samenspraak met de groep nu matrixborden geplaatst met de mededeling 'U rijdt ... km/u.'"

Anneke Nijman: "Niet te Hert verdient de hoofdprijs. Overal in de wijk wordt te hard gereden. Dit initiatief is er dus voor de hele wijk. Als je dat aandurft... Je weet bij voorbaat dat het kleine stapjes zijn."

3.4 Geitenboerderij

Bram Klun, die met het idee voor het opzetten van een Geitenboerderij in de wijk kwam, was blij verrast over de steun die zijn plan op de buurtkeuzeavond kreeg: "Ik had absoluut niet verwacht dat het opgepikt zou worden. Ik had dan ook geen budget aangevraagd. Het maakte mij niet uit, ook zonder geld had ik het uitgezocht. Het was bemoedigend maar niet strikt noodzakelijk."

Samen met Jan Lareman en een aantal andere werkgroepleden zijn ze aan het onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een Geitenboerderij. Dat gaat niet op stel en sprong, er is bijvoorbeeld contact geweest met een zorginstelling die grond bezit ten noorden van Geitenkamp en enthousiast was. Inmiddels hebben ze al een tijdje niet gehoord. Bram: "Kennelijk heeft het geen urgentie."

Wijkmanager Anneke Nijman heeft hen uitgenodigd aan te haken bij een initiatief voor een zorgboerderij, waar professionele partijen als Ballast Nedam en Kuiper Vastgoed bij betrokken zijn. Bram: "Anneke zei dat als we een goed stappenplan zouden hebben, dat we dat dan mochten presenteren. (...) We hebben een beetje angst dat grote partijen er mee aan de haal gaan. Wij hebben voorkeur voor een vrije variant, het zelf doen, dat maakt het persoonlijk."

De potentie van een geitenboerderij voor de wijk is groot volgens Bram: "Op verschillende manieren heeft het een functie voor de wijk. Ouderen en kinderen kunnen er in het weekend komen. Het kan een educatieve rol vervullen als schoolkinderen zelf de verzorging gaan doen. Misschien dat ook met schooltuintjes gewerkt kan worden. De boerderij kan ook een zorgfunctie of re-integratiefunctie vervullen. Er kan gewerkt worden met vrijwilligers. Het gaat ook om hoe de wijk overkomt op buitenstaanders. Dit brengt de wijk positief voor het voetlicht. Het kan mensen de wijk in lokken."

Jan en Bram gaan rustig door met hun onderzoek. Jan: "We gaan ook een verslag maken van onze bevindingen." Bram: "Maar we hebben geen haast."

3.5 Fontein Schutterbergplein

Voor het idee van de fontein had Bram Klun net zo min steun verwacht als voor de geitenboerderij. Daags na de buurtkeuzeavond wilde hij wat mensen bij elkaar roepen. Een paar maanden eerder had hij het idee al een geopperd bij enkele omwonenden van het plein en kreeg toen een aantal enthousiaste reacties: "Iemand wilde wel gaan metselen, een ander loodgieter. Er zat ook een nevenmotief in dat enthousiasme, men dacht dat een fontein de hangjeugd op het plein zou verminderen. Er was ook wat scepsis. Men vreesde dat aan de fontein Turkse vrouwen zouden gaan breien. Na de bewonersavond heb ik een vergadering belegd, maar daar kwam niemand opdagen. Ik heb toen nog gebeld waar ze waren, maar het antwoord was min of meer: 'Waarom doet de gemeente het niet'. Men voelde zich niet eigenaar." Daarmee heeft Bram het idee in de ijskast gezet.

3.6 Ontmoetingsplek Willem Beijer

Het steunpunt De Beijer is een belangrijke ontmoetingsplek voor ouderen uit de wijk. Het rookverbod dat per 1 juli 2008 in zou gaan was reden voor een aantal bezoekers om te vragen of er buiten een ontmoetingsplek aangelegd zou kunnen worden. Henk Verbeek, ouderenwerker van de Stichting Welzijn Ouderen Arnhem en werkzaam op het steunpunt gaf meteen aan dat SWOA niet zou gaan betalen. Daarna riep hij een groepje bezoekers bij elkaar: "Ik zei: 'Ik ga het niet doen, je moet het zelf doen.' Ik heb de bal dus teruggespeeld." Henk had gehoord van Geitenkamp Voor Elkaar en bracht dat als optie in.

De bewoners hebben het idee verder uitgewerkt: een paar bankjes aan te leggen, onder een afdakje met een paar bloembakken. Henk heeft offertes gevraagd. Daarna heeft Lies Dicks het idee gepresenteerd op de buurtkeuzeavond. Henk: "Alle zes de werkgroepleden stemden ook mee bij de vergadering. Als ze niet waren meegekomen hadden we het bedrag vast niet gekregen." De werkgroepleden waren erg enthousiast over de buurtkeuzeavond. Truus Driessen: "Ondanks dat je oud bent werd er naar je geluisterd." Lies: "Dat hebben we zelden gehad." Van de bankjes is al flink gebruik gemaakt. Lies: "Soms moeten we er stoelen bij trekken, zo druk is het!" De verwachtingen komen niet altijd uit, blijkt uit een paar andere ideeën die, buiten het kader van Geitenkamp voor elkaar, sneuvelden bij de gemeente of wijkplatform. Lies: "We wilden boomspiegeltjes. Dat vond het wijkplatform te duur." Henk: "Je kunt altijd dingen indienen bij het wijkplatform maar Geitenkamp voor elkaar was een extraatje. Het ging er om dat iedereen in de wijk betrokken was, niet alleen het wijkplatform."

4 Overall verwachtingen en resultaten

4.1 Perspectief bewoners

Bewoners

Het oordeel over Geitenkamp voor elkaar wordt door de werkgroepleden grotendeels gerelateerd aan de verwachtingen en resultaten van hun eigen werkgroep. In 3.1 is daar per werkgroep op in gegaan. Samengevat geldt dat de leden van de werkgroepen die hun doel al gerealiseerd hebben tevreden zijn dat ze gehoord zijn en blij met het resultaat. Bij de werkgroepleden die hun eindresultaat nog niet hebben bereikt zijn er gemengde gevoelens. Voor een aantal geldt dat hun project niet op zeer korte termijn af hoeft te zijn, zoals de geitenboerderij. Zij zijn tevreden dat ze een budget hebben en doen rustig hun werk. Voor de meeste geldt echter dat ze liever vandaag dan morgen resultaat willen zien.

Werkgroepleden hebben ook een aantal opmerkingen gemaakt die wat zeggen over de waardering voor Geitenkamp voor elkaar als aanpak:

- Voor Peet van Remmerden van Wielowie en een aantal van de werkgroepleden van Niet te Hert lijkt er door Geitenkamp voor elkaar schot te zitten in een zaak waar, in ieder geval voor hun gevoel, geen voortgang werd gemaakt. Truus van de Brink naar de andere werkgroepleden van Niet te Hert: "Jullie zijn al tien jaar bezig, maar nu heb je in een jaar veel bereikt."
- Peet van Remmerden is positief over de mogelijkheden van Geitenkamp voor elkaar: "Je dwingt mensen om zelf wat te doen en om mee te denken. Mensen roepen veel, maar als de koe bij de horens gevat moet worden is het moeilijk om mensen zo ver te krijgen."
- Volgens Henk Verbeek had Geitenkamp voor elkaar ook ten doel de sociale samenhang te vergroten: "Ik denk dat het helpt. De afgelopen jaren zijn mensen in Geitenkamp meer betrokken geraakt op elkaar. Daar heeft Geitenkamp voor elkaar onder meer bij geholpen."
- Het bereiken van resultaat is zeer belangrijk voor de werkgroepen. Remy Emons van Wielowie: "Het is gezellig, maar we doen het niet omdat het leuk is." Voor anderen voert het plezier dat men er aan beleeft meer de boventoon. Jan Lareman en Bram Klunen: "Het is hartstikke leuk om te doen!"
- Bram Klunen constateert dat zijn ideeën voor geitenboerderij en fontein een ander karakter hebben dan de meeste andere plannen in Geitenkamp voor elkaar: "Flink wat voorstellen in het kader van Geitenkamp voor elkaar hebben een probleem als vertrekpunt. Dit heeft geen noodzakelijkheid in zich. Het heeft een ander motief."
- Het besef leeft bij Peet van Remmerden dat zijn plannen binnen Geitenkamp voor elkaar moeilijker zullen zijn te realiseren dan de meeste anderen: "Wij kiezen niet voor iets eenvoudigs binnen Geitenkamp voor elkaar. Bij een zebepad bijvoorbeeld heeft iedereen belang. Voor de bankjes bij De Beijer geldt hetzelfde."
- Met het realiseren van een 30 km-zone in delen van Geitenkamp is de gemeente al een aantal jaar bezig. De verkeerskundige van de gemeente ziet het dan ook als losstaand van Geitenkamp voor elkaar. Een aantal leden van Niet te Hert ziet dat anders, ze beschouwen het mede als resultaat van hun inspanningen. Jaschenka Nijenhuis: "Ik denk dat we invloed hebben uitgeoefend. Het is mede door ons dat de 30 km-zone er

- komt. Anders wordt het toch een tienjarenplan van de gemeente."
- De buurtkeuzeavond werd gewaardeerd. Jan de Bont van Ontmoetingsplek Willem Beijer: "Het was heel ludiek en sociaal." Het was voor de meeste werkgroepen echter de start van hun project, en dus geen resultaat. Jaschenka Nijenhuis van Niet te Hert: "De bewonersavond met cheques was in het begin, daar hebben we aardig wat geld opgehaald. Daarna zijn we direct begonnen."

4.2 Perspectief professionals

Bij de verwachtingen van Geitenkamp voor elkaar speelde het verleden een rol. Bewoners van Geitenkamp waren niet van nature bezig met het verbeteren van hun wijk. Anneke: "Veel mensen hier zijn vooral bezig te overleven." Er werd veel naar de gemeente gekeken en die werd verweten niet genoeg te doen. Lucas Lambers, voormalig opbouwwerker Geitenkamp: "Bewoners waren gedesillusioneerd." De ervaringen uit verleden maakt dat de professionals erg zaten te wachten op een succes. Hans Oosterbaan: "Ik dacht, als bewoners weer een slechte ervaring zouden hebben, dan heb je jarenlang een probleem."

Het ging in Geitenkamp voor elkaar om het betrekken van bewoners. Anneke Nijman: "Je hoopt (via opbouwwerkers, ik doe dat niet zelf) in gesprek te komen met nieuwe bewoners, mensen met wie je voorheen niet in gesprek was. Je hebt natuurlijk de straatburgemeesters, maar daarnaast is er een aantal mensen dat je niet bereikt."

Geitenkamp voor elkaar zou volgens Hans en Lucas ook een leerproces moeten zijn. Hans: "Het leerproces met bewoners was één van de doelen. Maar dat gold ook voor de functionarissen, ook zij zijn een leerproces ingegaan. Voor Henk Verwoert betekende het bijvoorbeeld dat hij ondersteunend en faciliterend richting bewoners moest gaan optreden in plaats van de bewoners inactief te laten."

Het Wmo-doel van een eigen rol van bewoners werd door Hans niet uit het oog verloren: "De Wmo-doelen worden gehaald als mensen zelf verantwoordelijkheid krijgen."

Voor de professionals springen de volgende successen van Geitenkamp voor elkaar er uit:

- Het succes van de kaartenactie. Anneke: "We hebben ruim 150 reacties gekregen, en dat is voor Geitenkampse begrippen veel." Ruth: "Succesvol was dat zoveel kaarten terugkwamen. Aanvankelijk was de scepsis groot, vertelde mijn voorganger Lucas."
- De buurtkeuzeavond werd door meer dan 100 bewoners bezocht. Ruth: "Dat was boven verwachting."
- Een aantal initiatieven overstijgt het belang van de eigen straat, en wordt daarom als succesvol gezien. Anneke: "Niet te Hert verdient de hoofdprijs. Overal in de wijk wordt te hard gereden. Dit initiatief is er dus voor de hele wijk. Als je dat aandurft..."
- De bewoners gaan erg goed met hun eigen budget om. Ruth: "Met het geld wordt zo goed en consciëntieus omgegaan. Er wordt veel verantwoordelijkheid gevoeld." Daar moet de gemeente niet te veel op sturen, zo kwam Anneke tot het besef: "Het is een belangrijke les om niet te buttelend te zijn richting bewoners."

- Het aantal actieve bewoners is gegroeid. Ruth: "Nu hebben we toch zeven of acht groepen met mensen die voorheen nog niet actief waren." Het laat bewoners volgens haar zien dat er niet alleen professionals in de buurt actief zijn.
- De werkgroepen zijn voor de gemeente een bron van informatie en kunnen draagvlak geven in de wijk voor eventuele ingrepen door de gemeente. Henk Verwoert: "Het kan versnellend werken op je projecten, zoals het 30-km plan. Omdat je een werkgroepje hebt, heb je al draagvlak. Je hoort veel van mensen, bijvoorbeeld wanneer het druk is in de sporthal en er verkeersoverlast is. Dat gaat een stuk sneller dan een week te gaan zitten turven."
- Voor Anneke zit het ook in kleine successen, zoals een werkgroeplid dat voor het eerst een ambtenaar belt.
- Geitenkamp voor elkaar zat goed in elkaar, volgens onder meer Ruth: "Geitenkamp voor elkaar is heel ludiek geworden. Er zat een spelelement in de bewonersavond. Het materiaal zag er goed uit, en er zijn veel uiteenlopende werkvormen toegepast [om kaartjes ingestuurd te krijgen]."
- Ruth vat het als volgt samen: "De capaciteit van bewoners in deze wijk is onderschat." Anneke zegt: "Veel mensen zijn in beweging gekomen, en dat was niet vanzelfsprekend."

Opvallend is dat het fysieke resultaat door de professionals weinig genoemd wordt. Hans: "Het gaat nooit om de fysieke insteek." Lucas: "Je moet nooit veronachtzamen wat er fysiek gebeurt. Dat bewoners zelf drager van verandering zijn is echter het belangrijkste." Anneke: "Bij de activiteiten van Geitenkamp voor elkaar zitten veel fysieke wensen. Maar je moet Geitenkamp voor elkaar zien als een middel. Het is een sociaal gebeuren." Ruth: "Het gaat wel veel over verkeer maar het is een sociaal proces. Het lijkt alleen maar fysiek."

Kanttekeningen bij de resultaten hebben de professionals ook:

- Het lijkt er op alsof de gemeentelijke organisatie buiten wijkzaken Geitenkamp voor elkaar 'erbij' doet. Dat kan soms ook moeilijk anders. Henk Verwoert: "Ik heb tijd te kort. Er zijn twee collega's weg gegaan, en wij vangen het met vier medewerkers op. Omdat de activiteiten van Geitenkamp voor elkaar geen projectnummer hebben, hebben ze geen officiële status. Wijkzaken heeft er wel uren voor, maar wij niet. Ik schrijf het onder 'gebiedswerk'. Afgelopen jaar had ik daar een overschrijding van 400 uur op, toegegeven, niet allemaal van Geitenkamp voor elkaar, maar gedeeltelijk wel." Ruth: "Ik vraag mij af of we een aantal belangrijke mensen, zoals Henk Verwoert, de buurtagent en Jiska Brouwer, de stadsdeelmanager, voldoende voorgelicht hebben over en voorbereid hebben op Geitenkamp voor elkaar, dat het een wezenlijk andere aanpak is." Anneke verwachtte moeilijkheden vanwege het extra werk aan Geitenkamp voor elkaar, maar die zijn niet bewaarheid: "Ik had zorg over of de gemeente niet overbelast zou raken, omdat Geitenkamp voor elkaar taken met zich meebracht naast de reguliere zaken. Professionals hebben echter ontzettend goed meegewerkt." Lucas: "Het commitment van een aantal van de partners is lastig. Ze krijgen ook onvoldoende rugdekking, zoals Henk." Hans: "Dat komt vooral door de uren die hij niet kwijt kan. Investeren in het proces komt daardoor minder van de grond."
- Waar de gemeente planmatig werkt, gebeurt dat bij Geitenkamp voor elkaar veel minder. Henk: "Je zou per werkgroep een werkboekje moeten hebben met een omschrijving van het probleem, waar het zich voordoet, en een stappenplan wie wat wanneer per week doet. Daarin staan ook de rollen van de samenwerkende diensten. Zo werken we in de gemeente

ook. Ik wil dat werkgroepleden bijvoorbeeld weten dat een verkeersbesluit 8 weken duurt. Dat ze zich ervan bewust zijn wat er bij komt kijken. Ook Anneke en Ruth zouden met dat stappenplan moeten gaan werken. Voor het dossier, voor de duidelijkheid."

- Anneke benadrukt de cruciale rol van een goede opbouwwerker: "Als je die niet hebt moet je het niet doen." Over Ruth is iedereen tevreden. Anneke: "Ruth heeft op uitstekende wijze de werkgroepen ondersteund." Henk: "Ruth geeft 200% inzet." Lucas: "Ruth snapt het spel met bewoners en functionarissen tot in de finesses."
- Geitenkamp voor elkaar is niet voor alles geschikt. Hans: "Als ik het terugkoppel aan de Wmo-doelen: de zorgproblemen in de wijk pak je er niet mee aan, wel de bewonersbetrokkenheid."
- Het is druk in Geitenkamp met wijkgerichte activiteiten. Anneke: "Verschillende instanties doen ook aan bewonersinitiatieven. De corporatie heeft bijvoorbeeld de actie Kan Wél. Bewoners dachten: 'Als het niet via Geitenkamp voor elkaar kan, dan proberen we het wel via Kan Wél.' Ik probeer tegen de verschillende instanties te zeggen: 'Weet dat Geitenkamp voor elkaar speelt.' Maar dat lukt niet altijd. We moeten oppassen elkaar niet voor de wielen te lopen."
- Is Geitenkamp voor elkaar nu geschikt voor heel Arnhem? Anneke: "De signalen vanuit de gemeente over Geitenkamp voor elkaar zijn positief, maar aan de andere kant heeft elke wijk wel een eigen methodiek." Ruth: "Misschien zou je het moeten doen in wijken waar nog niet zo veel bewonersparticipatie plaats vindt."

5 Verbindingen en samenwerking

5.1 Verbindingen

De leden van de werkgroepen kenden elkaar vaak al. Peet van Remmerden van Wielowie benaderde bekenden uit de straat die hij al eerder als aanspreekpunt had bij het organiseren van een straatfeest. De werkgroep Niet te Hert bestond bij de start uit vijf buurvrouwen uit de Dr. Schaepmanlaan. Later kwam daar een aantal leden bij, onder andere Theo en Truus van het wijkplatform. Een aantal vaste bezoekers van het ouderencentrum vormde de groep die de bankjes bij De Beijer realiseerde. Daaronder bevond zich ook Jan de Bont, die tevens het initiatief voor de oversteek Marktplein droeg. Bram Klun en Jan Lareman kenden elkaar al uit de buurt.

De meeste werkgroepen bestaan in meerderheid uit een groep mensen die nog niet eerder in de wijk actief was. Zij worden aangevuld en een groep die dat al wel was. Bij die laatste groep horen ook wijkplatformleden en professionals. Zij waren op de volgende manier actief in de wijk:

- Peet organiseerde eerder een straatfeest.
- Theo en Truus zijn wijkplatformleden en sloten zich aan bij Niet te Hert, onder meer om de afstemming met het platform goed te laten verlopen.
- Jan de Bont (Ontmoetingsplek Willem Beijer) is vrijwilliger bij steunpunt De Beijer.
- Lies Dicks (Ontmoetingsplek Willem Beijer) was tot begin 2009 wijkplatformlid.
- Henk Verbeek (Ontmoetingsplek Willem Beijer) is ouderenwerker bij SWOA.
- Bram Klun is als kunstscout in dienst van de gemeente Arnhem en in die rol ook actief in Geitenkamp, waar hij tevens woont.

De rol van hen is belangrijk. Henk Verbeek bijvoorbeeld beseft dat hij een grote rol heeft gespeeld in de realisatie van de bankjes: "Iemand had de leiding moeten nemen en begeleiding moeten geven, anders was het niet gebeurd."

Bij werkgroep Geitenboerderij heeft een aantal leden zich spontaan aangemeld. Bram: "Er heeft zich onder andere iemand aangesloten die werkzaam is op het terrein van landschapsbeheer. Dat is een goede om erbij te hebben."

Niet iedere werkgroep kwam van de grond. De fontein Schuttersbergplein leek aanvankelijk echter onder een goed gesternte geboren. "Ik werd in de zomer van 2007 door een vriend uitgenodigd die aan het Schuttersbergplein woont. Daar had ik die brainwave van de fontein. Een aantal burenschoof ook aan, en er bleek veel enthousiasme voor het idee te zijn. Iemand wilde wel gaan metselen, een ander loodgieter." Na de bewonersavond, ruim een half jaar later, bleek het enthousiasme verdwenen. Ook zijn vriend pakte het niet op. Bram heeft er toen niets meer mee gedaan: "Ik woon ook niet op dat plein."

Verbindingen tussen werkgroepen bestaan er voor zover ze een gemeenschappelijk lid hebben. Dat geldt voor Jan de Bont en Bram Klun. Overigens was de oversteek Marktplein min of meer door Jan alleen geregeld.

Ook bij de fontein bleek de enige inzet van Bram afkomstig.

In één geval is wat irritatie tussen werkgroepen. Werkgroep Niet te Hert is niet blij met werkgroep Wielowie. Judith van Wolven: "Wij hebben Wielowie uitgenodigd om samen front te vormen maar daar werd door één werkgroep lid in het bijzonder niet positief op gereageerd." Nu maakt Niet te Hert zich zorgen over de mogelijke afsluiting van de Wielewaalstraat. Nicole Arends: "Als zij de weg afsluiten wordt het bij ons drukker." Jaschenka Nijenhuis: "Wij doen het voor de hele wijk."

De resultaten van Niet te Hert lijken inderdaad de Dr. Schaepmanlaan te overstijgen. De spandoeken en Victor Veilig-poppen die de werkgroep in eerste instantie in de Schaepmanlaan had opgehangen en neergezet, bleken ook gewild in andere straten. Inmiddels worden ze gerouleerd. Er wordt door de werkgroepen op verschillende manieren contact gelegd met andere buurtbewoners en ondernemers. Werkgroep Wielowie deed een enquête uit om draagvlak te krijgen voor hun plannen. Werkgroep Niet te Hert deelde gadgets uit, zoals ijskrabbers. Niet te Hert vroeg ook aan de middenstand om te helpen met sleutelhangers. Theo: "Ik heb ze verdeeld onder de winkeliers en verteld dat ze er bij een besteding van € 5,- een mogen meegeven."

De bankjes bij steunpunt De Beijer hebben een buurtfunctie. Henk Verbeek: "De bankjes bevinden zich in de openbare ruimte, op het plein. Het leuke is dat ook kinderen, zeg maar in de leeftijd 5 tot 11 er gebruik van maken. Vroeger rookten de ouders binnen, nu zitten ze buiten en krijgen contact met die kinderen." De bankjes kunnen opgeklapt en gesloten worden zodat het 's avonds geen hangplek wordt. Henk neemt dit op werkdagen voor zijn rekening en zou graag zien dat iemand uit de buurt het ook in het weekend zou doen. "Maar in het weekend wil niemand de sleutels overnemen", constateerde Henk.

De werkgroepen hebben in wisselende mate contact met professionals. Ruth is nauw betrokken in de ondersteuning van de werkgroep Niet te Hert en Wielowie. Zij zit regelmatig bij de werkgroepvergaderingen aan. Henk Verwoert heeft ook met deze werkgroepen te maken. Hij heeft een aantal maal deelgenomen aan de vergaderingen, onder meer om tekeningen te laten zien aan de werkgroep Wielowie. Theo Vermaas, wijkagent, is ook af en toe aangeschoven bij de verkeerswerkgroepen. Andere werkgroepen hebben veel minder ondersteuning van de wijkopbouwwerker nodig, zoals Ontmoetingsplaats Willem Beijer en Geitenboerderij. Contact is er ook met professionals over de financiën. Henk Verbeek: "De financiële kant van de zaak ging prima. Ik kon het de benodigde € 2.500,- cash afhalen bij de wijkwinkel." Dat gaat bij Niet te Hert wat minder makkelijk. Daar schieten ze hun uitgaven voor. Nicole Arends: "Dat voorschieten is niet zo erg, maar soms is het wel € 400,-." Judith van Wolven: "Waarom geef je ons gewoon niet € 500,- waarvan we onze uitgaven doen?" Tenslotte was er Jan de Bont die voor de korte lijn koos: hij kent de wethouder en benaderde hem direct. Daarin was hij overigens uniek.

Op een heel andere manier heeft de werkgroep Geitenboerderij contact gezocht met professionals. Bram benaderde eerst een zorginstelling die een stuk grond bleek te verpachten waar mogelijk de geitenboerderij gevestigd zou kunnen worden. Hij bezocht ook twee educatieve geitenboerderijen elders in het land, had later hij contact met de stadsboerderij Arnhem en werd benaderd door de afdeling Zorg en Welzijn van de gemeente die het idee voor een zorgboerderij hadden. Door Anneke werd hij later uitgenodigd bij

een bijeenkomst hiervoor, waar onder meer Ballast Nedam en Kuiper Vastgoed bij aan tafel zat.

5.2 Samenwerking

Het is voor de gemeente niet altijd makkelijk om aan de werkgroepen duidelijk te maken waar de gemeente in zijn uitvoeringsprogramma staat. Henk Verwoert: "Bewoners willen vaak niet horen welke omstandigheden er nog meer spelen om een bepaalde verkeersingreep te kunnen doen. Dat leidt dan tot frustratie bij hen." In het bijzonder geldt dat voor de 30 km-zone. Henk: "Ik heb 30 km-zone in De Geitenkamp steeds geruisloos doorgevoerd. Connexxion heeft een aantal lijnen door de buurt lopen met snelbussen, en de afspraak met de gemeente dat er geen obstakels in de weg mogen zitten. Nu zijn de drempels die daarbij horen dat natuurlijk wel. Daarom doe ik het stapje voor stapje. Connexxion weet wel dat het er zit aan te komen, maar zo laat ik ze er geleidelijk aan wennen. Ik heb wel gehoord dat ze elders met schadeclaims komen voor dit soort zaken."

Andersom vinden de werkgroepen Wielowie en Niet te Hert dat de communicatie van de gemeente te wensen over laat. Judith van Wolven: "We horen niets. Over de aanleg van die drempels hebben we totaal geen terugkoppeling gehad!" Bij Wielowie speelde op het moment van het interview grote onvrede omdat de werkgroep vond dat Henk Verwoert terug kwam op zijn eerdere toezegging dat de afsluiting voor de kerst gerealiseerd zou zijn. Werkgroep lid Bas Schrijner: "Je maakt een afspraak en die gaat om wat voor reden dan ook niet door. Je kunt er niet van op aan." Inmiddels is er weer voortgang in de plannen van werkgroep Wielowie, maar deze momentopname laat wel zien dat de emoties hoog op kunnen lopen. Ruth: "Als men zich niet gesteund voelt haakt men af."

Een ander aspect van de samenwerking betreft de inbedding van Geitenkamp voor elkaar in de gemeentelijke werkwijze. In 4.2 zette een aantal professionals daar een kanttekening bij. Ruth zegt daar over: "Ik wilde een extra bijeenkomst om professionals in te lichten over Geitenkamp voor elkaar. Anneke stelde echter voor om het reguliere overleg daarvoor te gebruiken. Misschien was het achteraf goed geweest iets meer zorg te besteden aan de inbedding. Ik vrees soms dat het gedoe dat Geitenkamp voor elkaar oplevert voor ambtenaren uiteindelijk zwaarder weegt dan het plezier van bewoners." Anneke had zorgen over de extra belasting van de gemeentelijke organisatie, maar stelt: "Professionals hebben echter ontzettend goed meegewerkt." Henk Verwoert zegt, als hem gevraagd wordt hoe hij staat tegenover 'missiewerk' voor Geitenkamp voor elkaar in de rest van de gemeentelijke organisatie: "Dat is belangrijk. Het is primair een taak van Anneke."

Samenwerken betekent ook dingen aan elkaar over laten. Peet Remmerden zegt: "Je moet vertrouwen geven aan bewoners." Anneke geeft aan dat een belangrijke les is om niet te betuttelend te zijn richting bewoners. Dat is voor professionals ook een leerproces, zeggen Hans en Ruth.

Een bijzonder aspect is de samenwerking met het wijkplatform. Waar sommige wijkplatformleden eerst met enige argwaan naar de werkgroepen keken, is gaandeweg toenadering gekomen. Een aantal wijkplatformleden is actief geworden in de werkgroepen. Daar is bewust op aangestuurd, om informatie en draagvlak over een weer te krijgen. Hans: "Het is ook een leerproces voor het wijkplatform, dat zich aangevallen kan voelen door de

activiteiten van de werkgroepen van Geitenkamp voor elkaar." Ruth: "Zeker in de eerste helft van 2008, toen de werkgroepen net aan de slag waren, voelden sommige wijkplatformleden zich wat bedreigd. Immers, het wijkplatform is hét orgaan voor discussie en besluiten. Men moest wennen aan het idee dat bewoners in kleine werkgroepen, tijdelijk, met één maatregel aan de slag gaan in de eigen omgeving. Het was soms moeilijk uit te leggen dat de actieve inzet van veel bewoners meerwaarde heeft. Nu is dat beter." Anneke is uitgesproken positief: "Wijkplatformbewoners hebben we wel meegekregen. Ze zijn enthousiast."

De gemeente vindt het misschien makkelijker om met wijkplatforms om te gaan dan met dynamiek van Geitenkamp voor elkaar te maken te hebben, volgens Ruth en Hans. Ruth: "Een wijkplatform is prettig voor de gemeente als aanspreekpunt." Hans: "Vanuit het oogpunt van de gemeente is het begrijpelijk om naar een structuur toe te willen. Het is een kanaal waarbinnen de gemeente punten kan bespreken."

Het karakter van wijkplatform en Geitenkamp voor elkaar is hoe dan ook verschillend. Ruth: "Het wijkplatform is voor bewoners vaak de plek waar men een klacht of wens neerlegt. Bewoners gaan dan niet zelf aan de slag maar gaan er van uit dat het wijkplatform dat doet. Het wijkplatform is niet altijd concreet aan het werk met activiteiten op straatniveau, maar meer met denken, strategie, theorie en contact met de gemeente en instellingen. Binnen Geitenkamp voor elkaar kunnen mensen terecht die zelf actief bezig willen zijn, misschien voor een kortere periode, en er na een jaar mee ophouden. Geitenkamp voor elkaar moet naast het wijkplatform bestaan." Daar sluit Anneke zich bij aan: "Het is een aanvulling op het wijkplatform."

6 Verbeterpunten en conclusies

6.1 Verbeterpunten vanuit bewoners en professionals

Aan de werkgroepen en professionals is gevraagd om verbeterpunten voor Geitenkamp voor elkaar aan te dragen.

Werkgroepen

De werkgroepen Wielowie en Niet te Hert geven beide aan dat de communicatie vanuit de gemeente beter zou moeten. De werkgroepen willen op de hoogte gehouden worden van de voortgang. Vooral willen ze dat als de gemeente aangeeft dat iets snel voor elkaar komt, zoals met het begin van de werkzaamheden voor de 30 km-zone en de afsluiting van de Wielewaalstraat, dat de gemeente zich daar aan houdt. Theo van der Kroon en Nicole Arends vatten het samen: "Duidelijke communicatie, daar gaat het om!"

De andere werkgroepen hebben geen expliciete verbeterpunten voor de gemeente. Henk Verbeek van De Beijer gaat wel uitgebreid in op de leeraspecten voor de buurt. Volgens Henk laten de buurtbewoners zich nog weinig gelegen liggen aan de bankjes bij De Beijer: "Zaterdag is er niemand die de sleutel wil nemen en de bankjes open en dicht doet."

Henk leert in zekere zin de omwonenden om te gaan met de kinderen die (ook) bij de bankjes rondhangen. Henk: "Ik moet de bal steeds terugspelen naar de wijk. Als het bijvoorbeeld om de 'blagen' gaat, de kinderen die soms vervelend doen bij de bankjes, komen de buurtbewoners bij mij om er wat aan te doen, of ze reageren heel fel op de kinderen. Ik probeer dan te zeggen dat ze het zelf moeten oplossen, proberen contact te maken met de kinderen en niet te heftig te reageren. Ik wil de verantwoordelijkheid daar leggen."

Op de vraag of er nog meer ideeën zijn die op de wijze van Geitenkamp voor elkaar uitgevoerd kunnen worden, vertelt Henk over het afgelopen EK. Henk: "Afgelopen EK hebben we, toen het regende, de ruimte van De Beijer opengesteld voor de straat. Het werd echt een soort buurtfeest. De bewoners waarderen het dat er ergens initiatief wordt genomen. Zo wordt je deel van de wijk en ben je er niet alleen voor de ouderen. Straks bij het WK willen we het weer zo doen. We gaan bij het wijkplatform geld daarvoor aanvragen. Bij het EK hebben we bewoners geleerd bij winkeliers naar sponsoring te vragen. Als ze het een paar keer gedaan hebben kunnen ze het zelf. Je ziet hoe ze glunderen, het geeft ze zelfvertrouwen. Als je ziet hoe ze het doen zijn het schatten."

Professionals

Henk Verwoert is zich sterk bewust van het belang van informatie-uitwisseling met bewoners: "Ik heb geleerd dat goede communicatie over en weer heel belangrijk is. Misschien zou ik meer per e-mail kunnen bevestigen wat besproken is. Bijvoorbeeld: 'Als het niet voor de winter lukt, dan in het voorjaar.' Maar dat kost wel meer tijd."

Lucas Lambers zou graag meer draagvlak zien bij de gemeentelijke organisatie: "Het commitment van de partners is lastig. Ze krijgen ook onvoldoende rugdekking, bijvoorbeeld Henk Verwoert."

6.2 Conclusies

De belangrijkste conclusie van de evaluatie van Geitenkamp voor elkaar is dat het goed mogelijk is om in een wijk waar bewoners weinig actief en betrokken lijken een grote betrokkenheid te genereren (150 kaarten) en die om te zetten in actie (12 initiatieven). Bij die initiatieven zijn bewoners actief die dat niet eerder waren.

De Wmo-doelen van het bevorderen van bewonersbetrokkenheid en eigen initiatief worden behaald. Voor een kleine groep mensen wordt de sociale samenhang vergroot en dit heeft waarschijnlijk ook een uitstraling bij een grotere groep mensen die niet direct betrokken zijn maar wel op de hoogte van hetgeen zich afspeelt in de wijk. De resultaten van de verschillende initiatieven op gebied van verkeersveiligheid vergroten bovendien de leefbaarheid.

De gemeente en lokale professionals zijn in grote lijnen tevreden met Geitenkamp voor elkaar, net als de meeste van de betrokken bewoners. Daarbij lijkt het onderlinge contact en vertrouwen, ondanks een aantal strubbelingen, gegroeid. Daarbij leren zowel bewoners als professionals over wat de samenwerking met elkaar vergt.

In Geitenkamp voor elkaar werden bewoners uitgedaagd om draagvlak voor hun plannen te krijgen, op de buurtkeuzeavond en later in de Aan de slag contracten. Door bewoners op elkaars ideeën te laten stemmen ontstaat een gedeeld beeld over wat er speelt en leeft. Het verkrijgen van draagvlak in de buurt vergroot het verantwoordelijkheidsbesef van de initiatiefnemers. Een aantal werkgroepen zoekt contact met de middenstand (Niet te Hert en de mensen van De Beijer) voor sponsoring. Voor de Geitenboerderij is zelfs contact gelegd met een zorginstelling en Ballast Nedam en Kuiper Vastgoed. Ook in die zin groeit het eigen initiatief.

Fysieke en sociale resultaten gaan hand in hand. De doelstelling van bewonersbetrokkenheid leeft voornamelijk voor wijkmanager en opbouwwerker. De bewonersgroepen zien hun betrokkenheid als een middel om een doel te bereiken. Dat doel is vaak fysiek maar heeft gevolgen op gebied van sociale samenhang en veiligheid. Verkeersveiligheid is een belangrijk thema voor bewoners: "Het gaat om de veiligheid van onze kinderen", wordt zowel door werkgroepleden van Wielowie als Niet te Hert gezegd. De bankjes bij De Beijer en de Geitenboerderij bieden een ontmoetingsplek.

Geitenkamp voor elkaar heeft wel zijn beperkingen wat betreft scope. Hans: "Als ik het terugkoppel aan de Wmo-doelen: de zorgproblemen pak je er niet mee aan, wel de bewonersbetrokkenheid." Kwetsbare groepen worden weinig bereikt. Achter-de-voordeur-achtige activiteiten vloeien er niet uit voort. Geitenkamp voor elkaar activeert bewoners om wat voor de buurt te doen.

6.3 Advies nieuwe ronde

Moet er een vervolg komen op Geitenkamp voor elkaar, een tweede ronde?

- Anneke Nijman: "Ik ben voor follow up. Bewoners hebben vertrouwen gekregen. Een volgende keer moeten wel minstens zo veel mensen worden bereikt."
- Ruth van Swaay: "Ik kan me niet voorstellen dat het klaar is. Mensen veranderen, hun levens veranderen, er komen nieuwe vragen en proble-

men. Ik vraag me wel af of je het altijd op dezelfde manier moet doen. Via 'Achter de voordeur' kom ik ook achter allerlei zaken die spelen. Misschien moet je eens keukengesprekken gaan voeren."

- Hans Oosterbaan: "Je moet na een jaar nog weer een ronde doen. Je moet nieuwe initiatieven de kans geven. Wel moet je eerst de huidige initiatieven afronden."
- Lucas Lambers: "Nu de bewoners eindelijk een goede ervaring hebben moet je het na één ronde nog eens doen. Dan kun je meten of er nieuwe initiatieven komen en of er weer meer mensen betrokken raken. We hebben nu nieuwe aanwas gekregen aan betrokken bewoners. Dat zijn kasplantjes die je nog moet koesteren."
- Henk Verwoert: "Ik vond het leuk om te doen. Als je bewoners wilt betrekken bij directe woonomgeving kun je dat met Geitenkamp voor elkaar bewerkstelligen. Als hele straat iets wil, wie zijn wij dan om het niet te doen? Ik wil er wel mee doorgaan."

Op de vraag of Geitenkamp voor elkaar nu uitgerold kan worden in de rest van Arnhem zijn Ruth en Anneke voorzichtig. Anneke: "De signalen vanuit de gemeente over Geitenkamp voor elkaar zijn positief, maar aan de andere kant heeft elke wijk wel een eigen methodiek." Ruth: "Sommige wijken hebben al hun eigen aanpak. Ik weet niet of je daar dan Geitenkamp voor elkaar moet introduceren. Misschien zou je het eerder moeten doen in wijken waar nog niet zo veel bewonersparticipatie plaats vindt."

Volgens Anneke is Geitenkamp voor elkaar wel zo een succes dat je het in de rest van het land mag uitdragen. Anneke: "We stellen bewoners centraal. We laten ze zelf een plan maken. Dan komen ze erg ver."

6.4 Aanbevelingen voor de gemeente

De volgende aanbevelingen volgen uit de opzet en uitvoering van Geitenkamp voor elkaar en kunnen gemeenten van dienst zijn bij de opzet van bewonersinitiatieven:

- Als je het doet, doe het dan goed! Een gedragen, uitgewerkte en doelgroepgerichte aanpak, waarover van tevoren en tijdens het proces helder met bewoners en professionals wordt gecommuniceerd is een voorwaarde voor succesvolle bewonersparticipatie.
- Sluit aan bij wat er leeft in de wijk. Geitenkamp voor elkaar haalde bestaande wensen naar boven.
- Een goede start is het halve werk. In het begin van Geitenkamp voor elkaar is veel energie, tijd en geld gestopt in het bereiken van veel (verschillende groepen) mensen. Dit heeft zich uitbetaald in een groot aantal reacties (150 kaartjes) met uiteindelijk 12 initiatieven.
- Een aantal van de 12 initiatieven was relatief eenvoudig te realiseren. Dat leverde op korte termijn succes op. Het is goed om dit soort initiatieven erbij te hebben.
- Een aantal initiatieven is complexer en vergt een langere adem. Het is belangrijk voor professionals om geen eindeloze trajecten te stimuleren. Bij complexere initiatieven moet met de werkgroep een moment afgesproken worden waarop de ondersteuning van gemeente en opbouwwerk eindigt en het eventueel nog resterende budget weer aan de gemeente vervalt.
- Geitenkamp voor elkaar gaat ook over zaken die de gemoederen bezig houden, het harde rijden in delen van wijk bijvoorbeeld. Bij deze onder-

werpen is de bewonersbetrokkenheid sterker emotioneel geladen dan bij andere onderwerpen. Dat vereist extra zorg voor de communicatie tussen gemeente en bewoners.

- Geitenkamp voor elkaar kende een groot aantal initiatieven, het is daarom niet erg als sommige initiatieven een zachte dood sterven.
- Bewoners gaan heel verantwoordelijk om met hun eigen budget. Deze budgetten kun je dus met vertrouwen in beheer van bewoners geven.
- Bewoners hebben weinig inzicht in de gang van zaken bij gemeentelijke plannen en besluitvorming. Het is belangrijk dat ambtenaren de tijd nemen om deze gang van zaken toe te lichten, liever een keer te veel dan te weinig.
- Ambtenaren die een rol spelen in Geitenkamp voor elkaar zouden daarvoor ook uren moeten krijgen. Bovendien is het belangrijk dat ze voldoende ingelicht zijn over wat de aanpak behelst en wat er van hun verwacht wordt. In het bijzonder is de communicatie met bewonersgroepen een leerpunt.
- Werkgroepen en wijkplatform kunnen goed naast elkaar bestaan. Waar de werkgroepen vaak bestaan uit mensen die actiegericht zijn, zitten in het wijkplatform de meer beleidsmatig georiënteerde mensen. Het is aan te raden wijkplatformleden in de werkgroepen te hebben.
- De betrokkenen bij Geitenkamp voor elkaar hebben vaak een verschillend perspectief over het gewenste proces en resultaten. Een belangrijke voorwaarde om succes te boeken bij de verschillende initiatieven is het uitwisselen van perspectieven.
- Geitenkamp voor elkaar stelt beeldvorming en verwachtingen bij. De wijkmanager kwam er bijvoorbeeld achter dat bewoners zeer zorgvuldig met hun budgetten om gaan. Een aantal werkgroepen bleken op zeer korte termijn resultaat te kunnen boeken. Ook in gevallen waarin de beeldvorming bevestigd wordt, blijkt dat als de communicatie doorgaat er toch voortgang geboekt wordt. Een belangrijke les is dus dat de luiken niet dicht moeten gaan. Daar hebben alle betrokkenen een verantwoordelijkheid in.
- De ondersteuning van bewoners door professionals blijkt noodzakelijk te zijn. Dat geldt voor het merendeel van de werkgroepen. Een aantal kan het grotendeels zelf, maar zelfs dan is contact nodig met professionals om de randvoorwaarden af te spreken.
- Communicatie telt! Interne communicatie tussen alle betrokkenen is een cruciaal element in het hele traject. Daar staat of valt de aanpak mee. Het is daarnaast van belang kleine successen regelmatig naar buiten te brengen. Aandacht voor externe communicatie is dus evenzeer van belang. Dit verhoogt het draagvlak, de herkenbaarheid en het enthousiasme onder zowel bewoners als professionals.
- Het werkt stimulerend en verhelderend als alle werkgroepen volgens een bepaalde werkwijze werken en verantwoording afleggen. Deze werkwijze moet houvast geven, duidelijkheid geven over de rol en taakverdeling tussen bewoners en professionals en mag niet als keurslijf ervaren worden.
- Door het proces van draagvlak creëren voor een idee van een werkgroep kan een natuurlijke selectie ontstaan. Plannen die te veel het belang van enkele bewoners weerspiegelen vallen daardoor af.
- Geitenkamp voor elkaar heeft geld gekost: € 80.000,- en daarnaast de personele inzet van professionals. Hoewel het wellicht goedkoper kan, gelden deze zaken wel als noodzakelijke randvoorwaarden. Met andere woorden: begin er niet aan als er geen geld en capaciteit is!

- De begeleiding van professionals is zoals gezegd onontbeerlijk. Die professionals hebben in ieder geval de volgende kwaliteiten:
  - zijn in staat om een aansprekende aanpak te bedenken;
  - kunnen organiseren;
  - hebben affiniteit met PR;
  - nemen bewoners serieus;
  - zijn niet bang voor contact met bewoners;
  - kunnen omgaan met meningsverschillen.

Overigens hoeven deze kwaliteiten niet in één persoon verenigd te zijn. Bij Geitenkamp voor elkaar waren meerdere professionals betrokken die in verschillende fases verschillende kwaliteiten tentoon spreidden

- De wijkopbouwwerkers en de ingehuurde professional hadden ervaring opgedaan met bewonersparticipatie in andere steden. De gemeente hoeft dus niet het wiel zelf uit te vinden. Als je het zelf niet lukt, is het prima mogelijk om ideeën van buiten te halen!
- De wijkopbouwwerkers geven aan dat Geitenkamp voor elkaar in zeer korte tijd is opgezet waar soortgelijke aanpakken een paar jaar vergen. De resultaten zijn daarmee kwetsbaar. Opbouwwerkers weten uit ervaring dat bewoners snel de neiging hebben om terug te vallen in 'de gemeente moet het oplossen'. Om Geitenkamp voor elkaar verder te internaliseren adviseren zij daarom een vervolg.
- Realiseer je dat je met een wijkbrede en ludieke aanpak niet iedereen bereikt. Dat hoeft geen probleem te zijn. Voor kwetsbare groepen is een andere meer op maat gesneden en persoonlijke aanpak vereist. Geef deze groepen desgewenst apart aandacht.

Bijlagen

Bijlage 1 Geïnterviewden

Bewonersgroepen

Werkgroep Wielowie

- Peet van Remmerden
- Richard Dorland
- Richard Konings
- Bas Schrijner
- Remy Emons

Werkgroep Ontmoetingsplek Willem Beijer

- Henk Verbeek – tevens ouderenwerker bij SWOA (Stichting Welzijn Ouderen Arnhem)
- Lies Dicks – tevens lid wijkplatform (tot begin 2009)
- Jan de Bont – tevens initiator oversteekplaats Marktplein en vrijwilliger bij steunpunt De Beijer
- Annie Brinkhuis
- Truus Driessen
- Fred Bouman

Werkgroep Niet te Hert

- Judith van Wolven
- Nicole Arends
- Corine Furtjes
- Jaschenka Nijenhuis
- Theo van der Kroon – tevens lid wijkplatform
- Opie Markhorst
- Truus van de Brink – tevens lid wijkplatform

Werkgroep Geitenboerderij

- Bram Klun – tevens als kunstscout werkzaam bij gemeente Arnhem, tevens initiator Fontein Schuttersbergplein
- Jan Lareman

Professionals

- Anneke Nijman – wijkmanager Geitenkamp, projectleider Wmo-pilot, gemeente Arnhem
- Henk Verwoert – verkeerskundige, gemeente Arnhem
- Ruth van Swaay – opbouwwerker Rijnstad, vanaf 1 februari 2008
- Lucas Lambers – voormalig opbouwwerker Rijnstad, tot eind 2007
- Hans Oosterbaan – zelfstandig adviseur, door gemeente ingehuurd om Geitenkamp voor elkaar op te zetten

Bijlage 2 Interviewleidraad

Vragen bewonersgroepen

- Projectbeschrijving
- Start-verloop-oplevering
- Wat waren jullie plannen/ verwachtingen vooraf? Wat zijn de resultaten (tot op heden)?
- Samenwerking binnen groep: hoe hebben bewoners het werken in de werkgroepjes ervaren? Hoe is werkgroep samengesteld? Kenden jullie elkaar? Hebben jullie nieuwe mensen leren kennen door dit initiatief?
- Samenwerking/begeleiding professionals. Hebben gemeenten en Rijnstad vereisten? Wat vinden jullie daarvan? Houd je er rekening mee? Kun je er aan voldoen? Is er wat veranderd in de verhouding? Was er vertrouwen? Is er nu sprake van meer of minder vertrouwen?
- Hoe hebben ze de nadruk op het 'zelf doen' ervaren? Verhoudt de inspanning zich tot de resultaten?
- Hoe ging het werken met budget?
- Wat zelf van opgestoken? Persoonlijke groei, sterker geworden? Heeft het hen gemotiveerd vaker actief te zijn op dit vlak, of op een andere manier in de wijk?
- Resultaten / nut voor de buurt
- Hebben ze de indruk dat bewoners Geitenkamp voor elkaar kennen, of is alleen een klein select groepje actief (the usual suspects)?
- Verschil met oude werkwijze wijkplatforms (indienen van ideeën bij het wijkplatform). Maak je sneller voortgang zo? Is de aanpak vernieuwend? Kun je andere dingen kwijt in nieuwe aanpak?
- Wat zijn grote hobbels geweest in het algehele proces/met de samenwerking met andere bewoners/met professionals? Wat was dieptepunt?
- Wat ging juist heel goed (in het algehele proces/met de samenwerking met andere bewoners/met professionals)? Wat was hoogtepunt?
- Gaan jullie door? Indien ja, doen jullie dan weer mee? Als je het nog een keer zou doen, wat zou er dan anders moeten? Wat is daar voor nodig?
- Hebben ze nog tips voor de professionals of beleid/bestuur van Arnhem?

Vragen professionals

- Wat waren de doelen vooraf? Is aan deze doelen voldaan? M.a.w. voldoet Geitenkamp voor elkaar aan de verwachtingen? Welke wel en welke niet?
- Wat hebben zij gevonden van het samenwerken met bewoners: bewonersparticipatie? Wat ging goed en wat minder goed?
- Hebben ze de indruk dat er nieuwe verbindingen daarin zijn gelegd met bewoners: wat is vernieuwend geweest en anders dan voorheen?
- Is het eenmalig geweest of hebben ze de indruk dat het zelforganiserend vermogen van bewoners hebben gesterkt? Blijven bewoners de input van professionals nodig hebben of kunnen ze nu meer zelf af?
- Wat zijn de plannen voor de toekomst? En de goede voornemens ("dat gaan we vanaf nu anders doen")
- Welke lessen hebben ze vooral geleerd en wat zouden ze bv wat bewonersparticipatie betreft aan andere gemeenten willen doorgeven?

Bijlage 3 Voorbeeld Aan de slag contract

Geitenkamp voor Elkaar Aan de Slag Contract

Werkgroep Wielowie: 'Verkeersplan Wielewaalstraat'

Naar aanleiding van de startbijeenkomst op 27 maart ontvangen jullie een 'Aan de Slag Contract'. In dit contract staan aandachtspunten en voorwaarden waarmee de taakgroep rekening moet houden. Tevens is het contract het officiële document dat Anneke Nijman en Ruth van Swaay in het archief bewaren. Het is het bewijs dat jullie meedoen aan de cyclus Geitenkamp voor Elkaar 2007-2008.

Het doel dat jullie willen behalen is:

De veiligheid in de Wielewaalstraat en zijstraten daarvan is vergroot, met name voor kinderen en fietsers, doordat er geen sluipverkeer meer door rijdt.

Het zichtbare resultaat dat jullie willen behalen is:

Wijziging van de bestaande verkeerssituatie waardoor het onmogelijk wordt voor sluipverkeer om door de Wielewaalstraat en zijstraten daarvan door te steken naar de Monnikensteeg.

Suggesties en aandachtspunten

Budget

Tot en met 1 mei 2009 hebben jullie een werkbudget van € 3500,00. Dit is werkbudget en maatregelenbudget. Werkbudget kun je gebruiken voor postzegels, kopiëren, koffie en thee, notulist....kortom alles wat je organisatorisch nodig hebt om je plan uit te kunnen voeren. Maatregelenbudget is bedoeld om je activiteiten uit het plan van aanpak uit te voeren. In de bijlagen vindt je de spelregels die gelden voor het aanvragen en declareren van het budget.

Als er extra geld nodig zou zijn, kunnen jullie dat bij het wijkkoppel (wijkmanager en opbouwwerk) aangeven. Misschien is het ook mogelijk om dan op zoek te gaan naar andere financiële hulpbronnen (fondsen, gemeentelijke en provinciale potjes enz..)

Ondersteuning door functionarissen

Jullie kunnen een beroep doen op ondersteuning van de volgende functionarissen:

- Henk Verwoert, projectleider Verkeer, gemeente Arnhem, tel: 3773574 email: henk.verwoert@arnhem.nl
- Theo Vermaas, Gebiedsagent Geitenkamp e.o., tel: 0900-8844 bereikbaar op de Wijkwinkel, Schuttersbergweg 27, tel: 3892198 email: theo.vermaas@gelderland-midden.politie.nl
- Pim Stoffels, Stadsdeelmanager-Stadsbeheer, gemeente Arnhem tel: 3775061, email: pim.stoffels@arnhem.nl (stuurt o.a. Marcel aan)

- Marcel van Heumen, Wijkopzichter Geitenkamp, gemeente Arnhem tel: 377 43 62, email: marcel.van.heumen@arnhem.nl
- Afdeling Toezicht en Preventie, gemeente Arnhem, Dhr. Ruud Pasop coördinator tel: 3775726 email: ruud.pasop@arnhem.nl ogen en oren van de wijk, mogen niet aanhouden/bekeuren; mag Handhaving wel
- Afdeling Handhaving, gemeente Arnhem, Dhr. Ron Folman tel: 3774342 email: ron.folman@arnhem.nl
- Cees Jansen, wethouder Milieu & Openbare Ruimte en Verkeer, gemeente Arnhem tel: 3774607, email: cees.jansen@arnhem.nl

Daarnaast kunnen jullie natuurlijk ondersteuning inschakelen van externe partijen bijv.:

- 3VO (Veilig Verkeer Nederland)
Zij geven hulp, advies, materiaal, lezingen, voorbeelden....
<http://www.veiligverkeernederland.nl/nl/cms/start.htm>
Informatiecentrum te bereiken ma. t/m vrij. 08.30 tot 17.00, tel: 035-5248800

En zoek samenwerking met andere werkgroepen:

- Werkgroep Niet te Hert
contactpersoon: Judith van Wolven, Schaepmanlaan 49
tel: 3518968, mobiel: 06-50466475, email: erikenjudith@upcmail.nl

Peet van Remmerden is lid van het Wijkplatform Geitenkamp /Monnikenhuizen e.o.

Hij kan de verbinding tussen de werkgroep en het platform leggen en waar nodig op een platformvergadering de aanwezigen informeren over jullie werkzaamheden.

Bovendien is ook in het platform ervaring en deskundigheid te halen.

Hobbels die je tegenkomt

In de praktijk blijkt dat het maken van een concreet werkplan, dus met acties, planning en wie doet wat, veel tijd kost. Houd daar rekening mee. Wees je er tevens van bewust dat alle maatregelen die betrekking hebben op Verkeer, in de regel taaiere materie is die een lange adem en veel doorzettingsvermogen vraagt.

Maatregelen betreffen vaak verschillende gemeentelijke diensten tegelijkertijd en bestemmingsplan-wijzigingen worden niet snel gemaakt.

Kies soms eens voor een ongebruikelijke en aantrekkelijke aanpak om de beleidsmakers en belanghebbenden de zaak van een andere kant te laten bekijken. Oftewel: vertrouw niet enkel op de vergadering en het geschreven woord, maar laat mensen ervaren hoe het nu is en waar jullie naar toe willen.

Obstakels die jullie zelf verwachten: Geen

Communicatie

Het is van belang dat de wijk steeds op de hoogte blijft van jullie werk.

Maak daarbij een onderscheid in:

- Hoe informeert de werkgroep zelf met de buurt
Bijv. via de Op de Hoogte, huis-aan-huisjes, schoolkranten, nieuwsbrief Kids in de Wijk, Studio Geitenkamp, wijkwebsite Geitenkampnet.nl, presentatie in het Wijkplatform....

- Wanneer hebben andere partijen een taak in informeren/communiceren naar de buurt Bijv. gemeentelijke afdelingen, politie...

Voorwaarden voor de werkgroep

Rapportage wijkambtenaar/wijkopbouwwerker en informatie in de buurt
Eens in de drie maanden wordt het wijkkoppel en de buurt geïnformeerd over de stand van zaken in jullie werkgroep. Dat mag met het opsturen van een verslag van jullie bijeenkomsten, of een overzicht van de activiteiten die jullie hebben uitgevoerd.

Het is dus van belang verslagen te maken of regelmatig de stand van zaken op papier vast te leggen. Daar mag je iemand voor inhuren (gebruik daarvoor je werkbudget) of je wijst in de groep iemand aan die dat doet.

Wijkwebsite Geitenkampnet.nl

Op deze site worden korte verslagen geplaatst van jullie bijeenkomsten of de activiteiten die jullie (gaan) uitvoeren. Jullie kunnen zelf je informatie hierop kwijt of aan de webredacteur vragen of die dat wil doen. Jullie krijgen hulp om dit te kunnen doen. Het adres van de site is geitenkampnet.nl

Presentatie in het Wijkplatform

Zodra jullie een afgerond werkplan hebben kun je dit presenteren aan het Wijkplatform.

In het wijkplatform zitten circa 18 bewoners uit heel de wijk, maar tevens alle functionarissen die in de Geitenkamp werken. Het is belangrijk dat iedereen weet welke activiteiten jullie de komende maanden gaan uitvoeren. Je kunt daar ook om hulp en deskundigheid vragen.

We wensen jullie veel plezier en succes. Hebben jullie nog vragen, dan kun je contact opnemen met de opbouwwerker of de wijkmanager.

Met vriendelijke groet,

Ruth van Swaay en Anneke Nijman

Ruth van Swaay, de Grenspost, Dennenweg 100, 6823 MS Arnhem
tel: 4437289, mobiel: 06-12446704, email: r.vswaay@rijnstad.nl

Anneke Nijman, Wijkwinkel, Schuttersbergweg 27,
tel: 3892198, mobiel: 06-46737368, email: anneke.nijman@arnhem.nl

Wmo in de buurt

leefbaarheid en
sociale samenhang

Deze publicatie is verschenen in het kader van het traject Wmo in de buurt, dat door DSP-groep in samenwerking met Bureau Ruyterveer is uitgevoerd met steun van het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport. DSP-groep en Bureau Ruyterveer ondersteunden met raad en daad professionals en bewoners die aan de slag zijn in negen wijken (platteland, Vinex, grootstedelijk) op het gebied van prestatieveld één van de Wmo: leefbaarheid en sociale samenhang in dorpen en wijken. Doel van het traject was om te onderzoeken op welke manieren de leefbaarheid in verschillende wijken en buurten kan worden verbeterd. De ervaringen resulteren in adviezen aan het Ministerie van VWS.

[DSP - groep]

Onderzoek – Advies – Management

BUREAU RUYTERVEER

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

